Soek jy 'n fantastiese tutor?

www.teachme2.com/matriek

Byeengebring deur

teachme2

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/
NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL V1

2023

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 80

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 11 bladsye.

Kopiereg voorbehou

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

AFDELING A: LEESBEGRIP

ASSESSERINGSRIGLYNE

- Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepenaliseer nie omdat die fokus op begrip is.
- Indien die leerder woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word daardie vreemde woorde geïgnoreer (toegedruk). Indien die antwoord sonder daardie vreemde woorde sinvol in Afrikaans is, word die leerder NIE GEPENALISEER NIE. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, is dit aanvaarbaar.
- By oop vrae word geen punt toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE nie. Die rede/motivering verdien die punt.
- Geen punt word toegeken vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING nie. Die rede/motivering verdien die punt.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die leerder gee 'n volsin, is dit korrek **MITS** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer TWEE/DRIE feite vereis word en 'n reeks word gegee, sien SLEGS die eerste TWEE/DRIE na. Sien eers horisontaal en dan vertikaal na.
- Aanvaar dialektiese variasies.
- Aanvaar die letter wat met die korrekte antwoord ooreenstem EN/OF die antwoord wat volledig geskryf word vir meervoudigekeuse-vrae.

VRAAG 1

TEKS A: SUID-AFRIKA SE TROTS
[Verwerk uit *Huisgenoot*, 29 September 2016, Wikipedia, e.a.]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.1	(In) Japan	1
1.2	• Daar was byna geen/min toeskouers. • Almal het maskers gedra. • Almal moes Covid-regulasies nakom./Covid • Dit is eers 'n jaar na die beplande datum gehou./Dit is nie in dieselfde jaar as wat die naam voorgestel het, gehou nie. (*Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
1.3	"Suid-Afrika se eie sterre"/Mahlangu en Tatjana Schoenmaker/Ntando Mahlangu en Tatjana *(Penaliseer nie as die woord nie tussen aanhalingstekens is nie)*	1
1.4	• Hy is met hemimelie gebore. • Hy is gebore met 'n siekte (wat veroorsaak het dat sy bene onder die knieë nie reg ontwikkel het nie). *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.5.1	Ntando het besluit om sy bene te laat afsit/amputeer. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.5.2	• Ntando kon kunsbene kry. • Hy het (in 2012) sy eerste hardlooplemme gekry • Sy lewe was meer normaal./Hy het geleer dat gestremde mense nie simpatie nodig het nie. • Dit het Ntando in kontak gebring met Johan Snyders./Sy lewe het verander nadat hy Johan Snyders ontmoet het./Hy het by die Snyders-gesin gaan woon. • Ntando se keuse het hom geleenthede in Pretoria/skole gegee. • Ntando kon aan die Paralimpiese Spele in 2016 en 2021 deelneem/hardloop/aan atletiek deelneem./Hy kon twee medaljes wen./Hy kon Suid-Afrika se trots word./Hy het 'n sukses van sy lewe gemaak. *(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde. Slegs een feit per kolpunt.)*	2
1.6	Ntando het sy eerste hardlooplemme gekry. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.7.1	voordeel	1
1.7.2	• Johan het Ntando (op verskillende maniere) gehelp, bv. hy kon aan die Paralimpiese Spele deelneem. • Ntando het by die Snyders-gesin gewoon/beter lewensomstandighede gehad. • Johan het geweet hoe om met mense soos Ntando te werk/hom geleer dat gestremde mense nie simpatie nodig het nie. • Ntando het na 'n goeie skool/Laerskool Constantia-park toe gegaan. • Ntando kon matrikuleer. • Johan het Ntando emosioneel en moreel gehelp. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 1.7.1 moet korrek wees om die punt by VRAAG 1.7.2 te verdien.)*	1
1.8	14/veertien (jaar)	1
1.9	Ntando het **ouer** en **meer ervare/ouer/meer ervare** atlete gewen. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.10	"verras" *(Penaliseer nie as die woord nie tussen aanhalingstekens is nie)*	1
1.11	• Hy kuier (graag)/bring tyd saam met sy **vriende** deur./**Kuier** • Hy luister na **musiek**. • Hy geniet **sport**. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.12	Hy het in 2021 matriek geslaag./Hy het sy matriek in 2021 (aan die Afrikaans Hoër Seunskool) voltooi. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.13	Sy positiewe houding het ... • hom laat aanhou al was dinge moeilik/gehelp om 'n sukses van sy lewe te maak. • hom hard laat werk/oefen (om dankbaarheid te betoon). • hom gehelp om nie weg te skram van uitdagings nie. • ander mense gemotiveer om hom te help/vir ander mense goeie lesse geleer. • van hom 'n leier/goeie rolmodel gemaak/ander mense makliker met hom laat kommunikeer. • hom gemotiveer om elke keer beter te presteer. • hom gehelp om hard aan sy drome as atleet te werk/twee medaljes (nie net vir hom nie, maar vir Suid-Afrika ook) te wen. • gemaak dat mense vir hom respek gekry het. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.14	Universiteit van Pretoria/Tuks	1
1.15	• Sy het Finansiële Wetenskappe studeer./Sy het gaan studeer. • Sy het vir 'n beroep studeer. • Sy het 'n BCom-graad. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.16	• Sy het die swem oorheers. • Sy het die beste in borsslag gedoen/goud gekry. • Sy het die enigste goue medalje vir Suid-Afrika gewen. • Sy het 'n goue en 'n silwer medalje/twee medaljes gekry. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.17	(100m/200 m)-borsslag/borsslag-items	1
1.18	• Swimming World • Universiteit van Pretoria • Verskeie organisasies *(Enige EEN)*	1
1.19	Ek het geleer dat ... • jy sukses kan behaal as jy hard werk. • jou prestasies nie na jou kop toe moet gaan nie. • jy jouself nie as superster moet sien nie, maar iemand wat sy talente gebruik/jy altyd nederig moet bly. • jy moet aanhou oefen, (want jy weet nie wanneer 'n volgende geleentheid kom nie.) • jy jou talente moet gebruik/nie bang moet wees om te waag nie; selfs al doen jy dinge vir die eerste keer, kan jy sukses behaal/'n mens sterker is as wat jy dink jy is. • jy aan soveel kompetisies as moontlik moet deelneem (om jou voor te berei.) • jy ook 'n kwalifikasie moet verwerf wat jou sal help wanneer jy nie meer aan sport kan deelneem nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.20	• Ek kan sien hoe die mense/Ntando en Tatjana lyk./Dit is lekker om te sien hoe lyk Suid-Afrikaners wat ons trots maak. • Ek kan sien waarom ons trots op hulle kan wees/dat hulle medaljewenners is. • Dit maak die inhoud duidelik/interessant, (want ons kan sien oor wie hier geskryf word.) • Ek kan die medaljes/vlag/blydskap op hulle gesigte sien./Ek kan hulle ervaring visualiseer. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

TEKS B: WEERKAART
[Verwerk uit sawx.co.za]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.21	• Dit stel die hoogste/maksimum/warmste en die laagste/minimum/koudste temperatuur voor. • Die een pyltjie/pyltjie wat op wys, wys die hoogste temperatuur (19ºC) en die ander een/pyltjie wat af wys, wys die laagste temperatuur (11 ºC). *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.22	• Die son gaan skyn./Sonskyn • Dit gaan mooiweer wees. • Dit gaan 'n lekker (sonskyn)dag wees. • Daar gaan sonskyn met 'n paar wolkies wees. • Dit is gedeeltelik bewolk. • Meestal sonskyn met bietjie wolke. • Sonnige weer met enkele wolke. Let wel: Ons aanvaar nie net *warm* nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.23	Daar word reën voorspel./Dit gaan moontlik reën./Daar is reënbuie/ buie.	1
1.24	L'Agulhas	1
1.25	B/Die wind in Saldanha het daardie dag die sterkste gewaai.	1
1.26	• Die weerkaart wys slegs die inligting vir die Wes-Kaap. • Die weerkaart maak nie voorsiening vir Limpopo nie./Limpopo verskyn nie op die weerkaart nie. • Dit is nie 'n volledige weerkaart van die hele land nie./Die weerkaart is net vir die Wes-Kaap. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

TOTAAL AFDELING A: 30

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

AFDELING B: OPSOMMING

Nasien van die opsomming

Nasien van die opsomming word gebaseer op die insluiting van die relevante feite soos deur die teks voorgeskryf. Die opsomming moet soos volg nagesien word:

- **Puntetoekenning:**
  - 7 punte vir 7 feite (1 punt per feit)
  - 3 punte vir taal
  - Totaal punte: 10

- **Toekenning van taalpunte as leerders nie woordeliks aangehaal het nie:**
  (Indien die kandidaat nie woordeliks aanhaal nie, moet die **feit nog sin maak** om die punt te verdien).
  - 1–3 korrekte feite: 1 punt
  - 4–5 korrekte feite: 2 punte
  - 6–7 korrekte feite: 3 punte
    Verduideliking: Indien die kandidaat 6 of 7 korrekte feite het, maar 1 daarvan is 'n direkte aanhaling, kry die kandidaat 6 of 7 punte vir die 6 of 7 feite en 3 punte vir die taal. Die kandidaat kry in hierdie geval dus 9/10 of 10/10 vir hierdie opsomming.

    Indien 2 direkte aanhalings of meer gegee is, ignoreer hierdie kategorie en beoordeel dan by volgende kategorie.

- **Toekenning van taalpunte as leerders woordeliks aangehaal het:**
  (Direkte aanhaling: Wanneer 'n hele sin **<u>of</u>** die kerngedagte **<u>of</u>** die grootste gedeelte van die sin woord-vir-woord volgens die vraestel is)
  - 6–7 korrekte aanhalings: geen punte vir taal word toegeken nie
  - 4–5 korrekte aanhalings: maksimum 1 punt vir taal word toegeken
  - 2–3 korrekte aanhalings: maksimum 2 punte vir taal word toegeken
    Verduideliking: Indien die kandidaat net 1 korrekte feit het en dit is 'n direkte aanhaling, verdien die kandidaat net 1 punt vir die aanhaling en geen punte vir taal nie.

LET WEL:

- **Getal woorde:**
  - Nasieners moet die getal woorde verifieer.
  - Geen punte word afgetrek indien die leerder nalaat om die getal woorde wat gebruik is, aan te dui of verkeerd aandui nie.
  - Indien die maksimum getal woorde (70 woorde) oorskry word, moet die nasiener VYF woorde ná die 70-woordegrens aan lees en nasien. Ignoreer die res van die opsomming.

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

VRAAG 2

TEKS C: SÓ KAN JY GESOND LEWE!
[Verwerk uit Digital revolutions – Google]

DIREKTE AANHALING		EIE WOORDE
Hoe jy jou dag begin, bepaal in watter bui jy vir die res van die dag sal wees. 'n Vaste **oggendroetine** kan jou help om jou dag goed te begin. Deel van hierdie roetine is dat jy betyds moet opstaan.	1	Beplan 'n (vaste) oggendroetine./Jy moet 'n (vaste) oggendroetine beplan om jou dag beter te maak./Begin die dag met 'n (vaste) oggendroetine.
Gereelde oefening kan nie genoeg beklemtoon word nie. Jy hoef nie ver te gaan hardloop of enige strawwe oefening te doen nie. Jy kan net stap. Dit sal ook help om jou hartklop te verhoog en spanning te verlig.	2	Gereelde oefening help om spanning te verlig./Jy moet gereeld oefen./Oefen/stap gereeld.
Groente, veral **donker blaargroente**, het baie voordele. Dit gee 'n mens 'n gesonder vel en meer energie. Jy sal sommer 'n verbetering in jou gesondheid sién as jy iets groens **by jou ontbyt insluit**.	3	Sluit (donker blaar)groente by jou ontbyt/dieet in./Jy moet (donker blaar)groente by jou ontbyt/dieet insluit./(Donker blaar)groente is goed vir jou.
Essensiële olies is nie net lekker om te gebruik nie. Dit kan ook help om jou gesond te hou. Jy kan watte in laventelolie of bloekomolie doop en dit in 'n sakkie toebind. Wanneer jy dan gespanne is, kan jy die olies inasem. Dit sal jou lekker laat ontspan.	4	Asem essensiële (laventel of bloekom) olies in./Jy moet essensiële (laventel of bloekom) olies inasem./Essensiële olies/laventel- en bloekomolie is goed vir jou/hou jou gesond.
Vars lug maak die longe, die hart en die gedagtes oop. As jy net vyftien minute per dag vars lug inasem, kan dit jou dag opvrolik en jou bloedvloei verbeter.	5	Asem soveel as moontlik vars lug in./Jy moet soveel as moontlik vars lug inasem./Vars lug is goed/gesond vir jou.
Om gereeld te strek is baie goed vir jou. Dit help jou om te ontspan en is nodig om spiere te herstel en te versterk. Jy kan sommer jou eie strekoefeninge tuis doen.	6	Doen gereeld strekoefeninge./Jy moet gereeld strekoefeninge doen./Strek gereeld.
Wanneer 'n mens moeg is, is jy geïrriteerd en kan jy nie goed werk nie. Daarom is dit belangrik om **genoeg** te **slaap**. Dit herstel jou liggaam en gees.	7	Slaap genoeg om gesonder te voel./Jy moet genoeg slaap./Slaap genoeg. (54 woorde)/(51 woorde)

TOTAAL AFDELING B: 10

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

AFDELING C: TAAL

ASSESSERINGSRIGLYNE

- Spelling:
  - Eenwoord-antwoorde word as korrek aanvaar selfs al is die spelling verkeerd. Die fout mag net nie die betekenis van die woord verander nie. Waar woordstrukture getoets word, moet dit korrek gespel word.
  - By volsin-antwoorde word verkeerde spelling slegs gepenaliseer indien die fout in die taalstruktuur is wat getoets word.
  - Waar afkortings getoets word, moet die leestekens korrek wees.
- Sinstrukture moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word volgens die instruksies.
- Aanvaar die letter wat met die korrekte antwoord ooreenstem OF die antwoord wat volledig geskryf word vir meervoudigekeuse-vrae.

VRAAG 3

TEKS D: ADVERTENSIE
[Verwerk uit TVStuffReviews.com]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
3.1	• Mense wat graag oefen/van sport/verskillende sportsoorte hou/verskillende sportsoorte beoefen. • Mense wat van (digitale/nuwe) tegnologie hou. • Mense wat gesond wil leef. • Mense wat ingelig oor hulle gesondheid wil wees. • Mense wat gereeld hulle selfone laat val. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
3.2	Jy is moeg om jou selfoon te laat val.	1
3.3	nuut**ste** *(sp)*	1
3.4.1	figuurlik	1

3.4.2	• Wanneer iets/iemand jou belange op die hart dra, beteken dit ...
	  ○ jou belange is belangrik/jy is belangrik.
	  ○ jy gee om vir iets/iemand.
	• 'n Slimfoon kan nie emosioneel na jou omsien/vir jou omgee nie./ Dit is net tegnologies.
	• Vir 'n horlosie/objek is jy/'n mens nie belangrik nie.
	(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 3.4.1 moet korrek wees om die punt by VRAAG 3.4.2 te verdien.)
		1

3.5.1	• Om die leser te **oorreed/wys** dat hy/sy die horlosie benodig. • Om die leser te **oorreed/wys** dat die horlosie jou met jou gesondheid kan help. • Die adverteerder wil die teikengroep manipuleer/beïnvloed om die horlosie te koop. • Sodat die leser ingelig kan wees oor die produk. • Sodat mense die produk koop. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
3.5.2	jou treë te tel as jy stap	1
3.6	• Dit maak die advertensie persoonlik. • Dit laat die leser betrokke voel/betrek die leser/spreek die leser direk aan. • Dit is 'n manier/tegniek om jou as leser te oorreed/te manipuleer. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
3.7	B/dadelik 'n Slimkop gaan	1
3.8	• Die prys van die slimhorlosie/wat dit kos. • Die adres van die handelaar. • Die naam/besonderhede van die handelaar. • Alternatiewe kontakbesonderhede./E-posadres/Webwerf waar dit bestel kan word. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
		[10]

VRAAG 4

TEKS E: STROKIESPRENT
[Verwerk uit Mama Taxi]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.1.1	• Die antenna/lig/draad agterop is agtertoe gebuig. • Die motorfiets se wiele is meer ovaal as rond/skuins gedraai/nie rond nie. • Daar is bewegingslyne/strepe by/om sy motorfiets. • Daar is stofwolke in die agtergrond. • Dit lyk of die motorfiets uitgerek is. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
4.1.2	• Die hooi(bale)/goed/vrag vlieg deur die lug/val van die bakkie af. • Die hooi(bale) hop op die grond (en val nie net nie). • Daar is stofwolke in die agtergrond/agter die bakkie. • Frikkie moet so vinnig ry om by die bakkie uit te kom. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
4.2	die klank wat die sirene maak	1
4.3	Frikkie/Die verkeerskonstabel sê/het gesê dat sy hooi van die bakkie afgeval het.	1
4.4	• Sy oë is wyd oop/groot. • Hy lê half by die venster uit. • Hy wys met sy vinger (na die boete/kaartjie). • Sy hoed is gefrommel./Sy hoed (se vorm) is 'n aanduiding van sy stres/spanning. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.5	wat is	1
4.6	B/hy genoeg gehad het van mense wat die wet oortree.	1
4.7	Die ouer man wie se hooi afgeval het, ... ✓ • voel geïrriteerd. • bevraagteken die feit dat hy 'n boete kry. • maak asof hy nie weet wat hy verkeerd gedoen het nie. • is verbaas oor Frikkie se optrede. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)* Die bestuurder van die ander voertuig jaag voor Frikkie se oë verby (dat die stof so staan). ✓ *(Of soortgelyk)* **OF** Altwee het gejaag. (1 punt) ✓	2
4.8	te laat lag	1
		[10]

VRAAG 5.1

TEKS F: ARTIKEL
[Verwerk uit *Wikipedia*]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.1.1	soek+en+jin **of** soek – en – jin **of** soek/en/jin *(Enige EEN. Die verdeling moet volledig wees.)*	1
5.1.2	• Dit word deur miljoene mense gebruik. • Dit word gebruik deur miljoene mense. *(Enige EEN)*	1
5.1.3	herken	1
5.1.4	Die stigters van *Google* **het besluit** om 'doodles' te skep.	1
5.1.5	tydelike *(sp)*	1
5.1.6	dertig *(sp)*	1
5.1.7	byvoorbeeld *(sp)*	1
5.1.8	• Somtyds/somtyds • Partymaal/partymaal • Partykeer/partykeer *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
5.1.9	Michael Jackson, Albert Einstein en Louis Braille is al met spesiale 'doodles' vereer.	1
5.1.10	vir	1

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.1.11	Jy moet die vleis in die groot bak **skep**./**Skep** vir jou kos in./Hulle **skep** lekker as deel van korrupsie./Dit **skep** probleme./Hy **skep** 'n goeie indruk. *(Enige sin waar die homoniem van die woord duidelik is en **nie** daarop dui dat iets ontwerp, gemaak of vervaardig word nie.)*	1
5.1.12	meer *(sp)*	1
5.1.13	Studente kry dan kans **om** 'doodles' **te** skep.	1
5.1.14	we**nn**er/wenners *(sp)*	1

VRAAG 5.2

TEKS G: PRENT
[Verwerk uit depositphotos]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.2.1	Die drie jongmense is **nie** familie van mekaar **nie**.	1
5.2.2	vergadering/byeenkoms/samekoms	1
5.2.3	suster/sussie *(sp)*	1
5.2.4	Lisa skryf die belangrike punte op haar tablet **sodat** sy dit **kan** onthou.	1
5.2.5	winter**s**klere **of** winterklere	1
5.2.6	haar	1
		[20]
	TOTAAL AFDELING C:	**40**
	GROOTTOTAAL:	**80**

Kopiereg voorbehou